

[Ulrich.]

saadant skete; men nogen lovlig Hjemmel til at anvende Jordfondens Midler til at yde Byggelaan til Oprettelse af Husmandsbrug har man ikke i nogen Lov.

Man har derimod i forskellige Love, der er givet siden 1919, angivet ganske bestemte Ting, hvortil Jordfondens Midler kunde anvendes. Men jeg kan ogsaa her nævne en ganske interessant Ting. I 1921 gennemførte det nuværende ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal en Lov om, at man kunde købe for 3 Mill. Kr. Jord rundt om i Landet, hvor der ikke var Lensjord til Udstykning til Husmandsbrug. Men der staar ikke noget som helst i Loven om, at disse 3 Mill. Kr. skulde tages af Jordfonden. Ikke desto mindre har man taget dem af Jordfonden. Det er ganske mærkværdigt at se, at Ministre ikke er mere forsigtige i deres Dispositioner, men saadan disponerer uden i Virkeligheden at have Bemyndigelse dertil.

Der staar i Lenslovens § 2, sidste Stykke, som for øvrigt det ærede Medlem Hr. Clausager var inde paa, en Bestemmelse, der lyder saaledes:

„De indgaaede Beløb“

— det er altsaa de Beløb, der indgaar ved de 20 eller 25 pCt. af Lensbesiddernes samlede Værdier —

„henlægges under Finansministeriet til en særlig Fond (Jordfond), hvis Midler skal anvendes til Jorderhvervelse eller til Udlaan til mindre Jordbrugere.“

Nu er der sikkert nogle ærede Medlemmer, som mener, at denne Jordfond er en Pulje, af hvilken de skiftende Ministre efter For-godtbeholdende kan øse ud. Men dette beror paa en fuldstændig Misforstaaelse. Den Maade, hvorpaa denne Jordfond er etableret, er en saadan, at der selvfølgelig i hvert enkelt Tilfælde, hvor man vil disponere over disse Midler, maa en særlig Lov dertil. Det fremgaar ogsaa ganske klart og tydeligt af den Lov, der er knyttet til hele denne Jordudstyknings, nemlig 4. Oktober 1919-Loven om Vilkaar for Bortsalg af Jorder i offentligt Eje; thi der staar nemlig udtrykkeligt i denne Lov, at de Udgifter, som denne Lov paafører, skal hvert enkelt Aar vedtages paa Finansloven. Dette er ogsaa en Bestemmelse, som de skiftende Ministre i højeste Grad har siddet overhørig. Det eneste Sted, hvor man i Loven om Vilkaar for Bortsalg

af Jorder i offentligt Eje omtaler Jordfonden, er i den Tillægslov, vi fik i 1920, og der er den Særegenhed ved dette Forhold, at det omhandler de Tilfælde, hvor der ikke var offentlig Vej ned til oprettede Brug; dèr skulde man kunne etablere saadanne offentlige Veje, og saa staar der, at naar dette sker, „skal Staten (Jordfonden) udrede Omkostningerne.“

Saadan finder man, naar man gennemgaar de forskellige Love, der er givet om dette Forhold, et ganske enkelt Sted en Omtale af Jordfonden direkte; men ellers blander man Staten og Jordfonden sammen i en Pærevælling, og de administrerende Ministre tager snart af den ene Pose og søger snart at faa noget Tilskud af den anden Pose.

En virkelig reel Bevilling til at anvende Jordfondens Midler møder vi først i den sønderjydske Udstykningslov af 1929, hvor man udtrykkelig bevilger 10 Mill. Kr. af Jordfonden til tre forskellige Formaale, og ogsaa paa dette Omraade er der noget ganske overordentlig interessant at konstatere. Der staar nemlig i denne Lov, at man i Finansaaret 1929—30 og efterfølgende Finansaar af Jordfondens Midler kan anvende indtil 10 Mill. Kr. til nedenangivne Formaale: til Indkøb af Jordarealer, der skønnes at være vel egnede til Udstykning og Oprettelse af nye Landbrug, til Udførelse af Grundforbedringsarbejder paa de indkøbte Arealer og til Anlæg af de for Udstykningen af de indkøbte Arealer nødvendige Veje. Til disse tre Formaale kan de 10 Mill. Kr. anvendes, men der skal jo saa ogsaa bygges paa de nyoprettede Brug. Hvor faar man de Penge fra? Dem tager man fra Jordfonden, men det staar der ikke noget om i Loven. Det sker altsaa Gang paa Gang, at man uden videre uden nogen som helst Bevilling tager fra Jordfondens Midler og anvender det, man har taget, paa dette Omraade. Det er efter min Mening ganske ulovligt, og de Landbrugsministre, som administrerer paa denne Maade, har efter min Opfattelse og sikkert efter en hvilken som helst Jurists Opfattelse overtraadt deres Kompetence.

Det vilde derfor være ganske overordentlig ønskeligt, om man her paa Rigsdagen, hvad der for øvrigt i denne Samling er gjort Forsøg paa, en Gang for alle kunde faa nogle virkelige Regler om Jordfondens